

$(G, \cdot) \rightarrow (H, \circ)$
 $e_G \mapsto e_H$
 f je hom. $\Rightarrow f(e_G) = e_H$
 Důležité: $f(e_G)$ je neutrální prvok:
 $f(e_G \cdot e_G) \stackrel{\text{hom.}}{=} f(e_G) \circ f(e_G)$
 $f(e_G) \circ f(e_G) = f(e_G)$
 $f(e_G) \circ f(e_G)^{-1} = f(e_G) \circ f(e_G) \circ f(e_G)^{-1}$
 $e_H = f(e_G) \circ e_H$
 $e_H = f(e_G)$

3 6-15:55

• obraz inverze k prvku je inverzí obrazu, tj. $f(a^{-1}) = f(a)^{-1}$.
 $a \xrightarrow{f} f(a) = h$
 $a^{-1} \xrightarrow{f} h^{-1}$
 Důležité: $f(a^{-1})$ je inverzí $f(a)$.
 $f(a^{-1}) \circ f(a) \stackrel{\text{hom.}}{=} f(a^{-1} \cdot a) = f(e_G) = e_H$
 $f(a) \circ f(a^{-1}) = f(a \cdot a^{-1}) = f(e_G) = e_H$

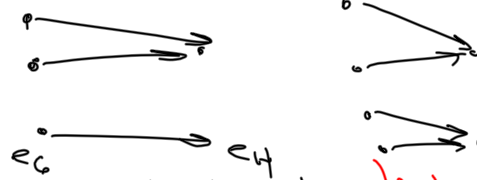
3 6-16:09

20.3 $f: G \rightarrow H$
 $K \subseteq G \Rightarrow f(K) \subseteq H$
 Důležité: $f(K)$ je podgrupa:
 $h_1, h_2 \in f(K) \Rightarrow h_1 \circ h_2^{-1} \in f(K)$
 $\exists g_1, g_2 \in K: h_1 = f(g_1), h_2 = f(g_2)$
 $h_1 \circ h_2^{-1} = f(g_1) \circ f(g_2)^{-1} \stackrel{(\ast)}{=} f(g_1 \cdot g_2^{-1})$
 $\in f(K)$

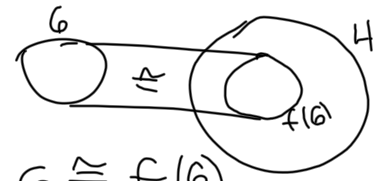
3 6-16:11

20.5 $f: G \rightarrow H$ bijektivní hom.
 izomorfismus
 $\Rightarrow f^{-1}$ je $\underbrace{f^{-1}}_{(f^{-1})^{-1}}$
 $f^{-1}(h) = g \Leftrightarrow f(g) = h$
 f^{-1} je hom.: $\forall h_1, h_2 \in H$
 $f^{-1}(h_1 \circ h_2) = f^{-1}(h_1) \cdot f^{-1}(h_2)$
 $\Downarrow$
 $g_1 \cdot g_2$
 Pak $f(g_1 \cdot g_2) = f(g_1) \circ f(g_2) = h_1 \circ h_2$
 $\Leftrightarrow g_1 \cdot g_2 = f^{-1}(h_1 \circ h_2)$

3 6-16:16

 obecné zobrazení
 20.6) injektivní $\Rightarrow f^{-1}(\{e_H\}) = \{e_G\}$
 "předf. že f není injektivní!
 $\exists g_1, g_2 \in G, g_1 \neq g_2, f(g_1) = f(g_2)$
 $\Rightarrow f(g_1) \circ f(g_2)^{-1} = e_H$
 $f(g_1 \cdot g_2^{-1}) = e_H$
 přitom $g_1 \cdot g_2^{-1} \neq e_G$

3 6-16:21

 $G \cong f(G)$

3 6-16:26

$\langle a \rangle \leq G$
 $\{ a^k, a^l, a^{-1}, a^2, a^{-1}, \dots \}$
 $a^k \cdot a^l = a^{k+l}, \quad k, l \in \mathbb{Z}$

G konečná:
 $\exists k, l: a^k = a^l \quad | \cdot (a^{-1})^l = a^{-l}$
 $k > l \quad a^{k-l} = e$

3 6-16:27

$(\mathbb{Z}_8, +)$ generátor $[1]$, nebo
 $\langle [3] \rangle = \{3, 6, 1, 4, 7, 2, 5, 0\}$

$(\mathbb{Z}_m, +)$ generátor $[1]$
 nebo lib. $[a]_m$, kde
 $\gcd(a, m) = 1$

$\exists$ Bezoutovy věty $\exists k, l \in \mathbb{Z}: a \cdot k + m \cdot l = 1$
 mod $m: [a]_m \cdot k = [1]_m$

$[a] + [a] + \dots + [a] \Rightarrow [a]_{\text{gen.}}$
 $k \cdot x \quad j \in (\mathbb{Z}_m, +)$

3 6-16:31

$(\mathbb{Z}_p^*, \cdot)$
 Fakt: $\mathbb{Z}_p^*$ je cyklická!
 se těžší generátor naležít

$(\mathbb{Z}_{41}^*)$ je generátor $[6]$
 $(\mathbb{Z}_7^*)$ $[2]$ je řádu 3
 $[3]$ je řádu 6

$2^0=1, 2^1=2, 2^2=4, 2^3=1$
 $\langle [2] \rangle = \{1, 2, 4\}$

$3^0=1, 3^1=3, 3^2=2, 3^3=6, 3^4=4, 3^5=5, 3^6=1$
 $\langle [3] \rangle = \{1, 3, 2, 6, 4, 5\}$

3 6-16:35

G konečná, cyklická, $|G| = k$
 $\Rightarrow G \cong (\mathbb{Z}_k, +)$

$G = \langle g \rangle$
 $f: G \rightarrow \mathbb{Z}_k$
 $g \mapsto [1]_k$

G nekonečná, $G = \langle g \rangle$
 $G \cong (\mathbb{Z}, +) \quad g \mapsto 1$

3 6-16:40

Př. 3: $\exp: (\mathbb{R}, +) \rightarrow (\mathbb{R}^+, \cdot)$

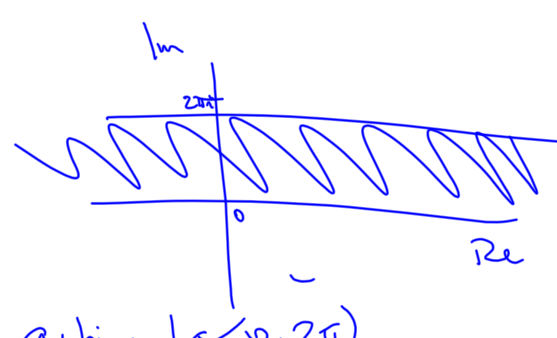
$e^x = \exp(x)$

$\exp(a+b) = \exp(a) \cdot \exp(b)$
 $e^{a+b} = e^a \cdot e^b$

Príp.: $(\mathbb{C}, +) \rightarrow (\mathbb{C} \setminus \{0\}, \cdot)$

$e^{a+bi} = e^a \cdot (\cos b + i \sin b)$
 hom: $e^{(a+bi) + (c+di)} = e^a (\cos b + i \sin b) \cdot e^c (\cos d + i \sin d)$
 $\parallel$
 $e^{(a+c) + i(b+d)} = e^{a+c} (\cos(b+d) + i \sin(b+d))$

3 6-16:45

$a+bi, \quad b \in (0, 2\pi)$

3 6-16:50

6-let' odm. 21
 $z_k = e^{2\pi i \frac{k}{6}} = \cos \frac{2\pi k}{6} + i \sin \frac{2\pi k}{6}$

homom. $(\mathbb{Z}_6, +) \rightarrow (C_{k=1}^6, \cdot)$

$f_1: [1]_k \mapsto e^{2\pi i \frac{k}{6}}$
 $f_5: [1]_k \mapsto e^{2\pi i \frac{k \cdot 5}{6}}$

3 6-16:55

Důkaz CRT:

Sestrojíme požadovaný izomorfismus f . Označme $m = \prod_i m_i$; a pro libovolné $[a]_m \in \mathbb{Z}_m$ položme $f([a]_m) = ([a]_{m_1}, \dots, [a]_{m_k})$. Snadno se ověří, že jde o injektivní homomorfismus (co je jádrem?).

homom.
 $f([a] + [b]) \stackrel{?}{=} f([a]) + f([b])$
 $f([a+b]) \stackrel{?}{=} ([a]_{m_1}, \dots, [a]_{m_k}) + ([b]_{m_1}, \dots, [b]_{m_k}) = ([a+b]_{m_1}, \dots, [a+b]_{m_k})$

²A nešlo by to ještě šikovněji? Pokud nám stačí existence izomorfismu, tak stačí využít toho, že injektivní zobrazení mezi množinami o stejném počtu prvků je automaticky bijekcí.

injektivní? $[a] \in \ker f$
 $\Leftrightarrow a \equiv 0 \pmod{m_i}$
 $a \equiv 0 \pmod{m_i} \Leftrightarrow m_i \mid a$

3 6-17:13

Chceme $a \in \mathbb{Z}$: $a \equiv a_1 \pmod{m_1}, \dots, a \equiv a_k \pmod{m_k}$

$\forall i: n_i := \frac{m}{m_i}, m = \prod_{i=1}^k m_i$

$(m_i, n_i) = 1$

$\Rightarrow$ Bezout $\Rightarrow \exists n_i, v_i \in \mathbb{Z}$:
 $m_i \cdot m_i + n_i \cdot v_i = 1$

mod m_i : $n_i \cdot v_i \equiv 1 \pmod{m_i}$

Pak $a = \sum_{i=1}^k a_i \cdot n_i \cdot m_i$

tedy
 $a \equiv \sum_{j=1}^k a_j \cdot n_j \cdot v_j \equiv a_i \cdot n_i \cdot m_i^{-1} \pmod{m_i}$

3 6-16:58

Př: Najděte $a \in \mathbb{Z}$: $a \equiv 12 \pmod{17}$
 $a \equiv 1 \pmod{5}$
 $a \equiv 6 \pmod{13}$

$m_1 = 17, n_1 = 65; m_2 = 5, n_2 = 221$
 $m_3 = 13, n_3 = 85$

$i=1: (65, 17) = 1: 65 = 3 \cdot 17 + 14$
 $1 = 3 - 2 = 3 - (17 - 3) = 17 = 4 \cdot 3 + 2$
 $= 5 \cdot 3 - 17 = 5 \cdot (17 - 13) - 17 = 1 \cdot 2 + 1$
 $= 5 \cdot 17 - 6 \cdot 13 = 5 \cdot 17 - 6 \cdot 65 - 3 \cdot 17 = -23 \cdot 17 + 6 \cdot 65 \Rightarrow n_1 = -6$

$i=2: 221 \cdot n_2 \equiv 1 \pmod{5}$
 $1 \cdot n_2 \equiv 1 \pmod{5}$
 $n_2 \equiv 1 \pmod{5}$

$i=3: 85 \cdot n_3 \equiv 1 \pmod{13}$
 $1 \cdot n_3 \equiv 1 \pmod{13}$
 $n_3 \equiv 1 \pmod{13}$
 $n_3 \equiv 2 \pmod{13}$

Pak $a = \sum a_i \cdot n_i = 12 \cdot (-6) \cdot 65 + 1 \cdot 1 \cdot 221 + 6 \cdot 2 \cdot 85$

3 6-17:21

Lze i jinak: $a \equiv 12 \pmod{17}$
 $a \equiv 1 \pmod{5}$
 $a \equiv 6 \pmod{13}$

$a = 12 + 17k, k \in \mathbb{Z}$

Dosadíme: $12 + 17k \equiv 1 \pmod{5}$
 $17k \equiv -11 \pmod{5}$
 $2k \equiv 4 \pmod{5}$
 $k \equiv 2 \pmod{5}$

$k = 2 + 5l, l \in \mathbb{Z}$, dosadíme zpět za a :
 $a = 12 + 17(2 + 5l) = 46 + 17 \cdot 5l$

Dosadíme: $46 + 17 \cdot 5l \equiv 6 \pmod{13}$
 $17 \cdot 5l \equiv -40 \pmod{13}$
 $7l \equiv -1 \pmod{13}$
 $7l \equiv -14 \pmod{13} \cdot 7$
 $l \equiv -2 \pmod{13}$

$l = -2 + 13t, t \in \mathbb{Z}$, dosadíme do výrazu pro a :
 $a = 46 + 17 \cdot 5(-2 + 13t) = -124 + 5 \cdot 13 \cdot 17 \cdot t, t \in \mathbb{Z}$

Tedy $a \equiv -124 \pmod{5 \cdot 13 \cdot 17}$

3 6-17:32